

Ubuntu (filosofie)

Ubuntu, uitgesproken als oe-BOEN-toe, is een ethische of humanistische filosofie uit het zuidelijke deel van Afrika die draait om toewijding in het geven en nemen, delen in groepen, stamleden en als meer vrede tussen stammen onderling. Het woord komt voor in de Bantoetalen van Zuidelijk Afrika en wordt gezien als een traditioneel Afrikaans concept. Vrij vertaald betekent het *Ik ben omdat wij zijn* of *Menselijkheid tegenover anderen*. Een veel gebruikte definitie van Ubuntu is *Het geloof in een universeel gedeeld verbond dat de gehele mensheid verbindt*.

Nelson Mandela praat over ubuntu

De term Ubuntu bestond reeds in de 19e eeuw en mogelijk al veel eerder. In de tweede helft van de 20e eeuw kreeg het grote bekendheid en werd het gezien als idealistisch wereldbeeld verbonden met het idee van een Afrikaanse Renaissance. Ubuntu wordt gezien als een idee dat ten grondslag ligt aan het ontstaan van de Republiek van Zuid-Afrika na de afschaffing van de apartheid. In de politiek wordt het concept gebruikt om te benadrukken dat er consensus moet zijn bij besluiten en een menselijke ethiek nodig is op basis waarvan besloten wordt.

Inhoud

Betekenis

Vertaling van het concept

Zie ook

Literatuur

Betekenis

Er is geen eenduidige definitie van het concept Ubuntu maar de kern draait wel om menselijkheid. Het idee is dat een mens alleen gelukkig kan zijn als anderen dat ook zijn en dat een mens zelf lijdt op het moment dat deze een ander ziet lijden. Op die manier zijn we allemaal met elkaar verbonden en hoeft niemand jaloers of wraakzuchtig te zijn. Met Ubuntu is het daarom makkelijker om te delen, in materiële en immateriële zaken, te vergeven en in te grijpen bij onrecht dat een ander aangedaan wordt. Om zelf tot ontplooiing te komen zal je eerst anderen moeten helpen zich te ontplooiën.

Een langere definitie, zoals gebruikt door Aartsbisschop Desmond Tutu (1999): *Iemand met ubuntu staat open voor en is toegankelijk voor anderen, wijdt zich aan anderen, voelt zich niet bedreigd door het kunnen van anderen omdat hij of zij genoeg zelfvertrouwen put uit de wetenschap dat hij of zij onderdeel is van een groter geheel en krimpt ineen wanneer anderen worden vernederd of wanneer anderen worden gemarteld of onderdrukt*.

Nelson Mandela verklaarde Ubuntu met een metafoor: *Als een reiziger door een land trekt en bij een dorp stopt dan hoeft deze niet om voedsel of water te vragen. Zodra hij stopt, geven de mensen hem eten en nodigen hem uit. Dit is slecht één aspect van Ubuntu, want er zijn verschillende aspecten*.

Ubuntu betekent niet dat mensen niet rijk mogen worden. De vraag is, Verrijk je jezelf om de gemeenschap om je heen in staat te stellen zich te verbeteren?

Volgens Louw (1998) is Ubuntu een religieus concept dat het individu naar zijn goede relaties met anderen beoordeelt. Ubuntu betekent respect voor en compassie met anderen, maar ook respect voor andermans geloof. Louw haalt een Zoeloe-stelregel aan, *Umuntu ngumuntu ngabantu*, ofwel 'De mens is een mens door andere mensen'. In de Afrikaanse traditie heeft deze uitspraak een belangrijke religieuze lading: de mens die door andere mensen is, wordt een voorouder die het waard is geëerd of gerespecteerd te worden. Voorouders maken deel uit van de 'extended family'. Je moet niet alleen voor de levenden zorgen - levenden en doden hebben elkaar nodig. De levenden, de doden en het opperwezen vormen een geheel. Ubuntu betekent dan ook een diep respect voor andermans geloof en geloofspraktijk. Wie op die manier het principe van Ubuntu volgt, zal na zijn dood als een goed mens herinnerd en geëerd worden.

Vertaling van het concept

Er zijn vele vertalingen van *Ubuntu* mogelijk, waaronder:

- "Eén-zijn"
- "Menselijkheid tegenover anderen"
- "Ik ben omdat wij zijn"
- Menselijk worden door anderen
- Ubu is abstract zijn, Ntu is de levenskracht; samen brengen zij het leven voort.

Zie ook

- Filantropie
- Ubuntu (Linuxdistributie)

Literatuur

- Pieter Boele van Hensbroek (red.), *African Renaissance and Ubuntu philosophy*, Centre for Development Studies, Universiteit van Groningen (2001).
- Leontine van Hooft (red.), *De kracht van Afrikaans denken, over Ubuntu, verbindend leiderschap en een nieuwe wereld*, (2012) ISBN 9789058715982, Uitgeverij Thema, Zaltbommel
- Leontine van Hooft (red.), *Ubuntu: De weg naar Bruto Mondiaal Geluk, Ubuntu en spiritualiteit voor organisaties*, (2016) ISBN 9789462720626, Uitgeverij Thema, Zaltbommel
- Dirk J. Louw, 'Ubuntu: An African Assessment of the Religious Other'. Paper voor het *Twentieth World Congress of Philosophy*, in Boston, Massachusetts (1998)^[1]
- Annette Nobuntu Mul *Opzoek naar Ubuntu, Zuid Afrika onder mijn huid*, (2018) ISBN 9789491757648, Uitgeverij Big Business Publishers, Utrecht
- Dorine van Norren (red.), *Development as Service: A Happiness, Ubuntu and Buen Vivir interdisciplinary view of the Sustainable Development Goals*. PhD Dissertation, Tilburg University, (2017).
- Dorine van Norren, *Ubuntu, de Aarde en Wij*, in Henk Oosterling en Renate Schepen (red.), *Doordenken, Doorwerken, intercultureel en ecosociaal denken en doen*, ISBN 9789044133684 Uitgeverij Garant (2016).
- Mogobe B. Ramose (red.), "African Philosophy trough Ubuntu", (1999) ISBN 1779060440, 9781779060440, uitgeverij Mond Books Publishers, Harare, Zimbabwe.

Bronnen, noten en/of referenties

1. Dirk J. Louw, 'Ubuntu' (1998) (<http://www.bu.edu/wcp/Papers/Afri/AfriLouw.htm>)
 - Dit artikel of een eerdere versie ervan is een (gedeeltelijke) vertaling van het artikel [Ubuntu \(ideology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_(ideology)?oldid=914663738) ([https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_\(ideology\)?oldid=914663738](https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_(ideology)?oldid=914663738)) op de Engelstalige Wikipedia, dat onder de licentie [Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.nl) (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.nl>) valt. Zie de [bewerkingsgeschiedenis](https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_(ideology)?offset=20190809&action=history) ([https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_\(ideology\)?offset=20190809&action=history](https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_(ideology)?offset=20190809&action=history)) aldaar.

Overgenomen van "[https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ubuntu_\(filosofie\)&oldid=55425028](https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ubuntu_(filosofie)&oldid=55425028)"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 11 jan 2020 om 16:27.

De tekst is beschikbaar onder de licentie [Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.nl), er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de [gebruiksvoorwaarden](#) voor meer informatie.
Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de [Wikimedia Foundation, Inc.](#), een organisatie zonder winstoogmerk.